

Bouma: Geen lifters meenemen in Tibet

Door Harm en Henny Bouma
(bewerking Dick Baas)

LHASA / NUNSPEET – Harm en Henny Bouma zijn inmiddels met de Dutch Round Table Tour for children in Nepal, maar hier volgt nog een verslag van de reis door Tibet. Stoppen voor Tibetaanse monniken levert risico's op. Een verslag vanuit de Tibetaanse hoofdstad Lhasa.

Het is natuurlijk generaliserend en aan beide zijden zijn de uitzonderingen zo op te noemen, maar toch; de Tibetanen zijn minder vriendelijk en zeker minder verzorgd dan de Han-Chinezen. Een maandelijkse wasbeurt is niet vanzelfsprekend hoewel we wel dagelijks de mensen tanden zien poetsen op het trottoir of de rand van de weg. In de bergen wonen nog veel nomaden in tenten. Zo'n grote tent uit zwaar canvas gaat zo'n tien jaar mee en wordt om de drie maanden verplaatst. De mensen wonen het gehele jaar door dus in zo'n tent, waar ze de ruimte delen met kinderen en minstens één yakkalf. De yak is zeer belangrijk voor de Tibetanen. De melk, mest, huid en vlees, alles wordt gebruikt. Op de winterplek legt men net als in Mongolië een laag mest onder in de tent en daaroverheen kleden. De mest gaat broeien en geeft zodoende warmte. De in de zomermaanden verzamelde en in de zon gedroogde mest dient als brandstof in de centraal geplaatste lemen kachel. Uit de melk wordt yakboter en yoghurt gemaakt. Het laatste is erg lekker en zacht van smaak. De yakboter wordt behalve als deel van het voedsel vooral als brandstof voor de verlichting gebruikt. In een grote bak met boter worden lontjes geplaatst, al naar de lichtbehoefte

worden er meer lontjes aangestoken. Het effect is heel sfeervol, de stank echter zeer penetrant. Een paar dagen geleden reden we op een lange, lege weg over de hoogvlakte twee lama's (monniken) voorbij, die net als honderden andere lama's op weg waren naar Lhasa. Ze zwaaiden heftig met een leeg keteltje en in een moment van naïviteit besloten we te stoppen om wat water uit onze voorraad af te staan. We stonden zo'n vijftig meter voorbij hen stil en ik opende de achterklep om water te pakken. Stoppen was de eerste fout, dit de tweede: de monniken kwamen aangehold en gooiden hun bagage in de achterbak, daarmee duidelijk makend dat ze een lift wilden. Onze achterbank lag echter helemaal vol tot vlak onder het dak en om te laten zien dat we geen plaats hadden opende ik het achterportier. Derde fout: verbouwereerd keek ik toe hoe twee monniken in pij zich op hetzelfde moment al in de kleine ruimte tussen onze bagage en het dak van de auto hadden gewurmd, zonder enig besef van de kwetsbaarheid van aardse zaken zoals laptop, foto- en videocamera en twee net aangeschafte zakken chips. En nu ze er eenmaal in zaten, waren ze er ook niet meer toe te bewegen weer uit te stappen. Iemand van jullie moet mijn reputatie als chauffeur aan Tibet hebben doorgespeeld, want ze begonnen meteen met het prevelen van Tibetaanse gebeden.

Henny en ik keken elkaar aan en aanvaardden lachend het onvermijdelijke: we hadden passagiers die verkozen hadden ons voor onbepaalde tijd met lijf en geur te vergezellen. Tijd dus voor een list. Via de radio spraken we met een paar andere auto's een

ingelaste koffiestop af, waarbij de door ons opgevoerde reden vooral als smoes werd opgevat. Groot was dan ook de verbazing en hilariteit toen er zo'n tien minuten later op de stopplaats daadwerkelijk twee monniken uit onze auto kropen. Wij waren verlost van onze passagiers, die te voet hun weg vervolgden. Ook wij vervolgden onze weg, hoewel je dit woord niet in de bij ons gebruikelijke betekenis moet opvatten. Soms is er inderdaad sprake van een asfaltstrook, maar heel vaak rijden we over paden bestaande uit leem, keien, rotsbrokken en kuilen, vooral kuilen. De inmiddels duizenden kilometers over dit soort wegen hebben een absoluut concentratievermogen opgeleverd. Niet alleen kuilen maar ook ontbrekende putdeksels kunnen in een moment van onoplettendheid de wielbasis van de auto drastisch verkorten. En aangezien een voorwiel zo heet omdat hij geacht wordt vóór het achterwiel te zitten blijft er niets anders over dan erg te blijven opletten. Desondanks is de waardering voor het incasseringvermogen van onze Land Rover groot. Inmiddels zijn we in Lhasa en hebben bij een oogklinik honderden brillen afgegeven en een door ons gesponsord SOS kinderdorp bezocht. Hartverwarmend om te zien hoe hier zo'n 140 kinderen in zeventien 'gezinnen' worden opgevangen.

Harm en Henny Bouma in het woeste berglandschap van Tibet.
(foto: Eigen foto)